

PLAN DZIAŁANIA KT 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy

STRESZCZENIE

Komitet Techniczny nr 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy powołany został w ramach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, którego misją jest sprawne organizowanie działalności normalizacyjnej w kraju przy aktywnym współudziale ekspertów krajowych. Ma na celu wspieranie polityki państwa w zakresie zapewnienia sprawnego działania systemu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w środowisku pracy, w tym ochrony przed zagrożeniami fizycznymi takimi jak hałas, drgania mechaniczne (wibracje) i promieniowanie optyczne. System ten spełnia wymagania dyrektyw europejskich (89/391/EWG, 2003/10/WE, 2006/42/WE, 2003/44/WE) dotyczących bezpieczeństwa wyrobów (maszyn) i poprawy warunków pracy; przepisów krajowych wdrażających te dyrektywy oraz norm zharmonizowanych związanych z w/w dyrektywami.

KT 157 zajmuje się głównie opracowywaniem podstawowych norm z zakresu:

- metod badań i pomiarów zagrożeń fizycznych (hałasu, drgań, promieniowania optycznego) na stanowiskach pracy,
- metod badania, deklarowania i weryfikacji emisji zagrożeń fizycznych (hałasu, drgań i promieniowania optycznego) z maszyn i urządzeń,
- metod eliminowania i ograniczania zagrożeń fizycznych (hałasu, wibracji i promieniowania optycznego) w maszynach i urządzeniach oraz na stanowiskach pracy,
- wytycznych opracowywania procedur badania zagrożeń fizycznych (hałasu, drgań i promieniowania optycznego) poszczególnych maszyn oraz rozdziałów o tych zagrożeniach w normach dotyczących bezpieczeństwa maszyn,
- terminologii stosowanej w w/w dziedzinach.

Stronami zainteresowanymi stosowaniem norm opracowanych w KT 157 są przede wszystkim rząd i organy administracji państwowej, realizujący ustawy o obowiązkach zapewnienia właściwych warunków pracy w dużych, średnich i małych przedsiębiorstwach; pracownicy zatrudnieni w w/w przedsiębiorstwach i ich reprezentanci; organy kontroli warunków pracy (Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna); producenci, dystrybutorzy oraz użytkownicy maszyn, aparatury pomiarowej i środków ochrony przed zagrożeniami; laboratoria pomiarowe i eksperci z zakresu bhp oraz służby medycyny pracy.

Stosowanie norm służyć będzie:

PLAN DZIAŁANIA KZ 157

DATA: 2020-04-15

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 2

- wdrażaniu profilaktyki zagrożeń hałasem, wibracjami i promieniowaniem optycznym w środowisku pracy,
- ograniczeniu skutków tych zagrożeń tj. zmniejszeniu liczby chorób zawodowych (trwałego ubytku słuchu, zespołu wibracyjnego, chorób układu wzrokowego wywołanych czynnikami fizycznymi, fotodermatoz zawodowych),
- zmniejszeniu kosztów odszkodowań tytułem w/w chorób,
- usunięciu barier technicznych w handlu maszynami i urządzeniami ochronnymi w kraju, w Europie i na świecie
- wymianie informacji i współpracy między ekspertami krajowymi, europejskimi i międzynarodowymi.

Priorytetem w programie prac normalizacyjnych powinno być wprowadzenie do zbioru Polskich Norm zharmonizowanych Norm Europejskich związanych z dyrektywami

ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT**1.1 Opis środowiska biznesowego**

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Opracowaniem i stosowaniem znormalizowanych metod identyfikacji, oceny i ograniczenia zagrożeń fizycznych (hałasu, wibracji i promieniowania optycznego) w środowisku pracy są zainteresowani przede wszystkim:

- rząd i organy administracji państwowej w tym Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Międzyresortowa Komisja do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy,
- pracodawcy realizujący ustawowy obowiązek zapewnienia właściwych warunków pracy w dużych, średnich i małych przedsiębiorstwach, wynikający z wymagań dyrektyw europejskich, w tym wdrażających je przepisów krajowych (Kodeksu Pracy i właściwych rozporządzeń),
- pracownicy zatrudnieni w dużych, średnich i małych przedsiębiorstwach i ich reprezentanci,
- organy kontroli warunków pracy (Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna – około 360 stacji sanitarno-epidemiologicznych),
- projektanci, producenci, dystrybutorzy i użytkownicy maszyn, aparatury pomiarowej i środków ochrony przed zagrożeniami fizycznymi,
- instytuty badawcze, laboratoria pomiarowe, eksperci z zakresu bhp, lekarze medycyny pracy,
- inne instytucje i osoby zainteresowane poprawą warunków pracy i ograniczeniem zagrożeń fizycznych w środowisku pracy.

PLAN DZIAŁANIA KZ 157

DATA: 2020-04-15

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 3

W Polsce koordynatorem prac naukowych i wdrożeniowych związanych z bezpieczeństwem i ochroną zdrowia pracowników w środowisku pracy jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

PLAN DZIAŁANIA KZ 157

DATA: 2020-04-15

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 4

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

ZAGROŻENIE HAŁASEM W ŚRODOWISKU PRACY W POLSCE

Hałas jest najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym środowiska pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 r. w warunkach zagrożenia hałasem pracowało 193,5 tys. osób co stanowiło więcej niż 46,9% ogólnej liczby pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi środowiska pracy. Poniżej przedstawiono w formie graficznej dane statystyczne obrazujące stan zagrożenia hałasem w środowisku pracy w Polsce, opracowane na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w latach 2016 – 2018 w ramach serii „Warunki pracy”. Stosowane w opisach wykresów osobozagrozenia to suma działających na pracownika, szkodliwych czynników (np. jeśli pracownik narażony jest jednocześnie na hałas, substancje chemiczne i mikroklimat gorący to mamy do czynienia z trzema osobozagrozeniami). Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń równa jest liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

Wykresy na Rys. 1 i Rys. 2 obrazują zagrożenie hałasem na tle zagrożeń innymi czynnikami szkodliwymi i uciążliwymi środowiska pracy. Z przedstawionych wykresów wynika, że liczba pracowników zagrożonych hałasem w środowisku pracy jest ponad trzykrotnie większa od liczby pracowników zagrożonych drugim pod względem częstotliwości występowania czynnikiem szkodliwym – pyłami przemysłowymi. Zagrożenie hałasem w ciągu ostatnich lat niestety powoli rośnie (Rys. 2). Należy dodać, że statystyki GUS obejmują jedynie zakłady pracy zatrudniające 10 i więcej pracowników a zachodzące zmiany w strukturze zagrożeń mogą być częściowo spowodowane przeobrażeniami zachodzącymi w gospodarce narodowej. Szacuje się, że liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia hałasem w zakładach pracy nie objętych statystykami GUS jest porównywalna do liczby pracowników zagrożonych hałasem ujętych w statystykach GUS.

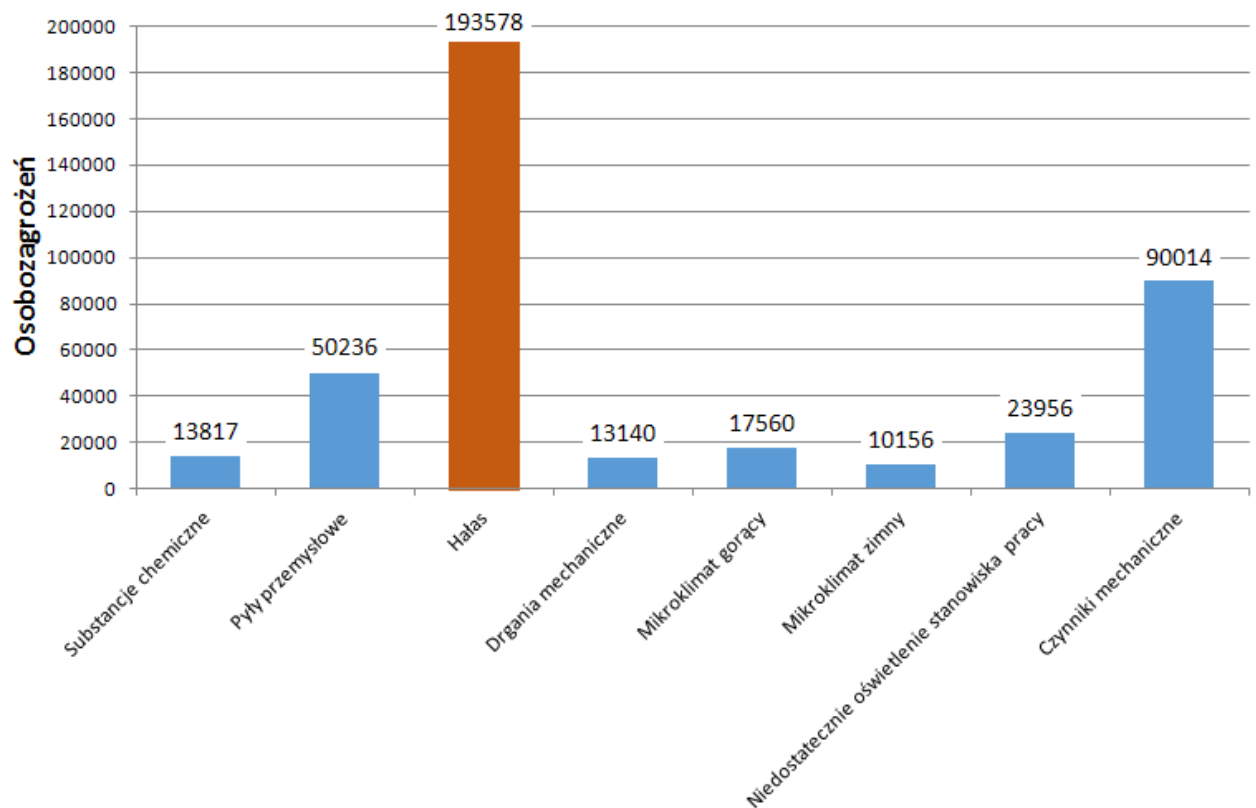
PLAN DZIAŁANIA KZ 157

DATA: 2020-04-15

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 5

Rysunek 1. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i uciążliwościami pracy w 2018 roku.

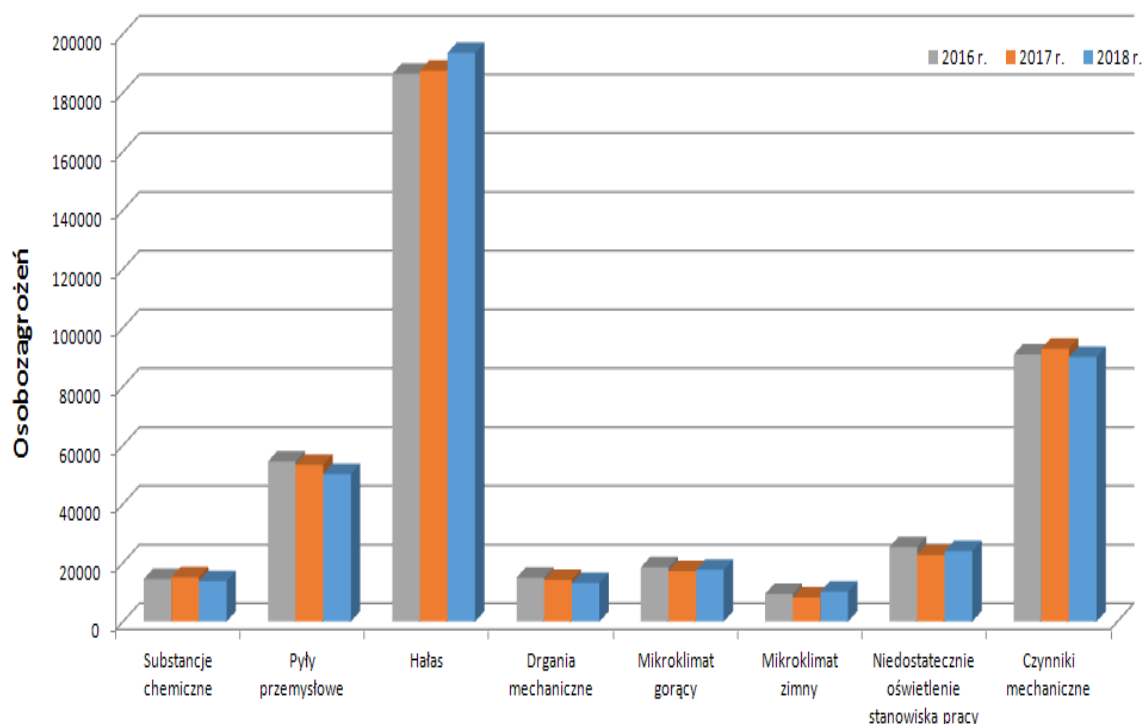
PLAN DZIAŁANIA KZ 157

DATA: 2020-04-15

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 6

Rysunek 2. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i uciążliwościami pracy w 2016, 2017 i 2018 roku.

Wg badań prowadzonych przez Europejską Fundację Poprawy Warunków Życia i Pracy (<http://www.eurofound.europa.eu/surveys/stm/ewcs/results.htm>) w państwach członkowskich UE na intensywny hałas skarży się około 80 mln pracowników, tj. 1/3 ogółu pracujących. Z badań tych wynika również, że najbardziej narażeni na hałas czuli się pracownicy w Polsce, Estonii, Słowenii, na Litwie i na Węgrzech.

Głównym źródłem finansowania prac normalizacyjnych w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy są środki finansowe z budżetu państwa, przyznawane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, którego koordynatorem i głównym wykonawcą jest Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy.

2. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

W wyniku prac normalizacyjnych z zakresu tematycznego KT nr 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy będzie można odnieść następujące korzyści:

- znaczny spadek liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi,
- zmniejszenie strat, zarówno ekonomicznych jak i społecznych, związanych z wypadkami przy pracy i z chorobami zawodowymi (obustronny trwały odbiorczy

PLAN DZIAŁANIA KZ 157

DATA: 2020-04-15

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 7

ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego, zespół wibracyjny naczyniowo-nerwowy lub kostno-stawowy, choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, fotodermatozy zawodowe),

- zwiększenie świadomości społecznej związanej z koniecznością poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników,
- zmniejszenie kosztów odszkodowań tytułem w/w chorób,
- usuwanie barier technicznych w handlu maszynami i urządzeniami ochronnymi w kraju, w Europie i na świecie,
- wymiana informacji i współpracy między ekspertami krajowymi, europejskimi i międzynarodowymi.

3. CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4. CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

- Promocja ochrony zdrowia pracowników w środowisku pracy.
- Profilaktyka zagrożeń fizycznych (hałasu, wibracji i promieniowania optycznego).
- Eliminowanie barier technicznych w kraju, Europie i na świecie.
- Harmonizacja i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań.
- Wymiana informacji między ekspertami krajowymi, europejskimi i międzynarodowymi.
- Wspomaganie działań na rzecz systemowej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w polskich przedsiębiorstwach.

Powyższe cele będą realizowane poprzez terminową (zgodną z przyjętymi harmonogramami) realizację wszystkich prac ujętych w Programie prac normalizacyjnych KT 157 oraz zwiększenie udziału polskich ekspertów w CEN/TC 211 Acoustics i CEN/TC 231 Mechanical vibration and shock oraz ISO/TC 43 Acoustics i ISO/TC 108 Mechanical vibration, shock and condition monitoring.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

- Aktywne uczestnictwo w głosowaniach wszystkich członków KT 157.
- Aktywne uczestnictwo w pracach i posiedzeniach KT wszystkich członków.
- Aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych.
- Aktywny udział w powstawaniu norm własnych.

PLAN DZIAŁANIA KZ 157

DATA: 2020-04-15

Wersja: 3

Projekt uzgodniony w KT

Strona 8

4.3. Aspekty środowiskowe

Plan działania KT nr 157 przewiduje współpracę z Komitetami Technicznymi związanymi z ochroną środowiska (KT nr 115 ds. Hałasu w Środowisku) i akustyką budowlaną (KT nr 253 ds. Akustyki Architektonicznej).

5. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

6. WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Komitet Techniczny nr 157 planuje systematyczne wprowadzanie do zbioru Polskich Norm tłumaczeń norm przyjętych w języku oryginału, w pierwszej kolejności Norm Europejskich z serii EN ISO 3740 i EN ISO 11200.

Trwają prace nad normą własną:

prPN-Z-01339P Hałas ultradźwiękowy -- Wymagania dotyczące wykonywania pomiarów w środowisku pracy